

Τώρα ἐσεῖς τὰ παιδιά του, ἐλπίζω στοῦ Θεοῦ, δὲ θὰ καταφρονέσετε τίμιον ἄνθρωπο, ἐκείνον ποῦ ὁ ἁγιασμένος ὁ πατέρας σας ἐσυχώρεσε ληστή.

Ἐξήντα χιλιάδες φράγκα ἔχω καταθεμέναις μὲ τόκο ἀπ' ὅταν ἐγύρισα ἀπὸ τῆν Ἀθήνα, στὴν Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς σαράντα εἰς ὄνομα τῆς κυρίας Θαλασίας καὶ τῆς εἰκοσι εἰς ὄνομα τοῦ κυρίου Φαίδωνος.

Μὲ αὐταῖς τῆς εἰκοσι ὁ κύριος Φαίδων νὰ σπουδάσῃ ὅποια ἐπιστήμη ὀρέγεται ἡ καρδιά του. Ἡ ἄλλαις εἶναι γιὰ τὴν κυρία Θαλασία, σὰν ἀδύνατο μέρος ὅπου εἶναι, γιὰ νὰ ἀποκατασταθῇ, ὅπως πρέπει στὸ τιμημένο ὄνομα τοῦ πατέρας της. Κι' ὅταν θὰ κλείσω τὰ μάτια, ὅ,τι εὐρεθῇ, θὰ τὰ μοιρασθῇ κεφαλιάτικα μὲ τὰ παιδιά μου.

Μὴν τυγὼν καὶ βάλετε, παιδιά μου, μὲ τὸ νοῦ σας, πῶς αὐτὰ σᾶς τὰ ἔδωσα ὁ ἀνάσιος ἐγὼ καὶ δὲν τὰ καταδεχθῆτε.

Σᾶς τὰ στέλνει ἐκεῖνος ὅπου μοῦ ἔχαρισε τὴ ζωή, ὅπου μὲ ἔκαμε τίμιον ἄνθρωπο, ὅπου ἐστάθηκε αἰτία νὰ τὰ ἀποχτήσω. Ἐκεῖνος σᾶς τὰ στέλνει μαζὺ μὲ τὴν εὐχή του.

Ὁ Θεὸς νὰ ἦναι πάντα μαζὺ σας.

Ντούλας Παντίνας.

Ὅταν, διακοπτόμενος ὑπὸ λυγμῶν συγκινήσεως, ἐπεραίωσε τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ γράμματος τούτου ὁ Φαίδων, εἶδε τὸν Φίλιππον καὶ τὴν γυναῖκά του κλαίνοντας ὡς παιδιά.

—Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀληθινά, παιδιά μου, εἶπεν ὁ Φίλιππος. Κατὰ γράμμα ἀληθινά. Τὴν περίστασιν αὐτὴν μοῦ τὴν ἔχει διηγηθῇ ἀπαράλλακτα ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας σας. Καὶ τὰ κατόπιν εἶναι ὅλα ἀληθινὰ βέβαια· νὰ μὴ σᾶς μείνῃ δισταγμός. Ἡ δωρεὰ του εἶναι δωρεὰ τιμίου ἀνθρώπου, ψυχῆς ἀγαθῆς. Ἐκεῖνοι ὅπου κερδίζουν χρήματα ὅχι μὲ τίμια μέσα δὲν τὰ χαρίζουν ἔπειτα χωρὶς συμφέρον. Ὅλα εἶναι ἀλήθεια· ἀκόμα καὶ τὸ συμπέρασμα τῆς χρυσῆς καρδιάς τοῦ Παντίνα, ὅτι αὐτὴ ἡ περιουσία εἶναι κληρονομία ποῦ σᾶς ἀφῆκε ὁ πατέρας σας.

Τὰ δύο ὄρφανὰ ἐγονυπέτησαν· ἥρεμος, γλυκεῖα μελαγχολικὴ συγκίνησις κατέκλυζε τὴν ψυχὴν των.

Αὐτὸ τὸ περιβάλλον τὴν ὥραν ἐκείνην παρουσίαζεν εἰκόνα ζωῆς, εἰκόνα ἱλαρᾶν, θυμῆρη, ἀποδιώκουσαν τοῦ θανάτου τὸ φάσμα καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ μυριονέκρου περιβάλου.

Ἦτο μία τῶν ἀλησμονήτου γλυκύτητος ἡμερῶν τοῦ φθινοπώρου· εἶχε βρέξει τὴν προτεραιάν καὶ ὁ ὀρίζων, ἀνέφελος, κρυσταλλίνης διαυγείας, μὲ τὸ σμαράγδινον στερέωμα ὡς ἔδαφος, παρουσίαζε τὰ κύκλῳ τοπία φαειρά, ἐν ὅλῃ τῶν χρωματισμῶν αὐτῶν τῇ γλυκεῖᾳ ἀρμονίᾳ.

Ἀνωθεν τῶν τοίγων τοῦ νεκροταφείου διεφαίνετο ὁ Σαρωνικός, καθρέπτῃς κυανοῦς, τὸν ὅποιον οὐδὲ μία ἐρρυτίδωνε πνοή, διασχίζόμενος μόνον ἀπὸ ἀτμόπλοια διασταυρούμενα, ἀπὸ λευκὰ ἱστία πλοίων, δραστηρίους, σφριγηλοὺς ἀγωγούς τῆς ζωῆς. Ἀμάξια πλήρη πανηγυριστῶν διήρχοντο ἔξωθεν, βαίνοντα πρὸς τὸ Μπραχάμι, ἐπὶ τῶν ὁποίων κορασιδὲς χωρικά ἐψάλλον ἄσματα φαειρά.

Καὶ αὐτὴ ἡ Νεκρούπολις εἶχε περιβληθῇ ἐορτάσιμα. Τὰ χρυσάνθεμα ἤνθουν ἐπὶ τῶν τάφων ποικιλόχρωμα, γελόντα, ὑπὸ τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν λάμψιν τῶν χρωμάτων αὐτῶν, ἐνῶ ἀκόμη ὑπέτρεμεν ἐπ' αὐτῶν τὸ δάκρυ, τῆς νυκτὸς ἡ δρόσος. Μέλισσαι βομβοῦσαι καὶ χρυσαλλίδες χαρωπαὶ ἐρίπταντο τῶν ἀνθέων καὶ ἐξεμύζων ἄρωμα καὶ ζωὴν ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῶν τάφων βλαστανούσης γλωρίδος. Ἀνωθεν ἐπὶ

τῶν κλάδων τῶν δένδρων τὰ ὅποια πλαισιοῦν τὰ μάρμαρα τὰ λευκά, ἐτερέτιζον χαρωποὶ οἱ σπῖνοι καὶ οἱ φαῖδροι καὶ ἀεικίνητοι ἐρυθρόλαιμοι.

Καὶ αὐτὸ τοῦ νεκρολιθάνου τὸ ἄρωμα τὸ ἀλγεινόν, τὸ ὅποιον ἐπενέμετο εἰσέτι τὴν ἀτμοσφαῖραν, συνεφύρετο τὴν ὥραν ἐκείνην πραῦνον τὴν ψυχὴν, μετὰ τοῦ ἀρώματος τῶν ἀνθέων, μετὰ τῆς γλυκείας ὁσμῆς τῆς βεβρεγμένης καλᾶμης τῶν θερισμένων ἀγρῶν.

Καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἐντυπώσεων τούτων, ἐν τῇ ψυχῇ τῶν δύο ὄρφανῶν ἀναπαρίστατο τότε ὁ ἀλησμονήτος πατήρ των οὐχὶ ὑπὸ τὴν τραγικὴν μορφήν, τὴν φέρουσαν τοῦ θανάτου τὴν σφραγίδα, τὴν ὅποιαν εἶχε τηρήσει ζωηρὰν ἢ μνήμη των, ἀπὸ τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἐξέπνευσεν ἐν τῇ ἀγκάλῃ τῶν τέκνων του, ἀλλ' ἀνίστατο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν των ἄκμαϊος, ὠραῖος, πλήρης σφρίγγους καὶ ζωῆς, ὅπως τὸν ἀνεπὸλουν ἀπὸ τῶν πρώτων ἐντυπώσεων τῆς μικρᾶς των ἡλικίας, κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ εὐτυχία δὲν εἶχεν ἀποπτῇ ἔτι ἀπ' αὐτῶν.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ πατήρ των δὲν ἦτο νεκρός. Ἐνόμιζον ὅτι ἴστατο ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν εὐθυτενής, κρατῶν ἀπὸ τῶν χειρῶν τὰ τέκνα του, καὶ χειραγωγῶν αὐτὰ εἰς τὴν ἀνάστη, τὴν τραχεῖαν ὁδὸν τῆς ζωῆς.

EMMANOYHΛ Σ. ΛΥΚΟΥΔΗΣ

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΠΛΩΡΗΣ

Ἡ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ¹

Γ'.

Ὅταν ἐκατεβήκαμε ἀπ' τὰ κατάρτια, τὸ Ἀντρώτικο ἦταν πολὺ μακρὰ. Δὲν ἔμοιαζε τότε παρὰ μὲ νυχτερίδα, τῆς ἐρημίας καὶ τῶν τάφων βασιλίσσα, ποῦ σιγοπετοῦσε θεότυφλῃ μέσα σὲ ἀτμοσφαῖρα χρυσορρόδινη. Κάπου κάπου ἄρχιζαν νὰ ξανοίγουν τὰ θεμέλια τ' οὐρανοῦ, ἀργὰ ὅμως, λὲς κ' ἐπάλευαν μεταξύ τους οἱ καιροὶ κ' ἔμενεν ἡ φύσις ἀναποφάσιστη ἀκόμη. Ἐγερνε νὰ βασιλέψῃ ὁ ἥλιος καὶ ἡ θάλασσα κατακόκκινη ἔδινε ἐκφραστικὴν εἰκόνα μιᾶς ναυμαχίας, ποῦ χίλια πλεούμενα ἀνακάτωσαν τὸν βυθὸ τῆς καὶ μύριοι νεκροὶ ἔβαψαν μὲ τὸ αἷμα τὰ νερά της. Τὸ κύμα καθὼς ἔσκαζε ψηλά, ἐσπιθοβολοῦσε πολυχρῶμο καὶ βροντερό, λὲς κ' ἐκυλοῦσε θρύμματα λογγῶν καὶ γυμνὰ σπαθιά, κομμάτια ὀθουζίων καὶ κάννες ντουφειῶν, δίκοπους μπαλτάδες καὶ μαχαίρια καὶ κράνη γάλκινα καὶ θώρακες καὶ ἀσπίδες, σπρώχνοντας νὰ τὰ ρίξῃ πέρα στὴν ἀκρογιαλιά, μαζὶ μὲ τὰ σκοτεινὰ κορμιά, γιὰ νὰ ἰδοῦν οἱ ἄνθρωποι τὰ ὀλέθριά τους ἔργα καὶ νὰ φριξοῦν. Καὶ μέσα στὴν ὑγρὴ ἄχνη του ποῦ ἀνεμόφτερη ἔτρεχε κατὰ τὸν πονέντε, ἕως ψηλὰ στὸν πυκνὸν οὐρανὸ τὸ Τόξο μὲ τ' ἀρμονικὰ χρώματά του ἔλαμπε, ζωνάρι ἀζετίμητο ἀπὸ νεραΐδας χέρι ὑφασμένο ἀπάνου σὲ ἀεροκάμωτο διασίδι. Μὰ ἰδὲς

¹ Τέλος· ἴδε σελίδα 369.

κατάρρα ποῦ τὴν πῆραμε κ' ἐμεῖς! Καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ θεόσταλτο σημάδι ποῦ προλέγει πάντα στοὺς ἄλλους τὴν ταχτοποίηση τῶν στοιχείων, στοὺς ναυτικούς ἐγράφηκε νὰ προλέγῃ πολλές φορές θαλασσοταραχές καὶ ἀγριοκαίρια.

Εἶδες Τόξο τὴν αὐγή;
καλοσύνη τὸ βραδύ.
Εἶδες Τόξο τὸ βραδύ;
κακοσύνη τὴν αὐγή!

ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ μας.

Σύγνερα μεγάλα, σταχτιά σὰν βουνὰ θεόρατα ἀθάλης, μὲ φωτοσκιάσεις ἀρμονικῆς, μὲ λαγκαδιᾶς πυκνοντυμένες, μ' ἐξογκώματα ἐδῶ ποῦ ἀστραφτε τὸ ἀφρᾶτο μάρμαρο, μὲ κορυφὲς ἐκεῖ λερτοπελεκημένες ποῦ ἔλαμπε τὸ χρυσοθαμμένο κρύσταλλο, ἐδῶ μὲ ποταμούς πλατεῖς καὶ κόκκινους, ἐκεῖ μὲ καταρράχτες ψηλούς, ἀσημόχυτους, ἔφραζαν ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τὰ οὐρανοθέμελα τῆς δύσεως. Κ' ἐπάνω στὶς ὀμάλιες εἴτε στὶς πλαγιᾶς τους, χωρὶα ἔβλεπες μὲ τ' ἄσπρα τοὺς σπιτάκια νὰ κρέμονται σὰν σταφυλόρρωγες στὴν ἄβυσσο καὶ παλληκάρια μὲ τὰ βιολιά καὶ τὰ λαγοῦτα νὰ μεθοκοποῦν στοὺς δρόμους καὶ παρθένες βεργολυγερὲς νὰ χορεύουν στὶς αὐλές, ἀνεμοπόδαρες. Μέσα στοὺς ποταμούς ἔβλεπες καράβια ν' ἀρμενίζουν μὲ ἄξιους κ' εὐτυχισμένους γεμιτζίδες καὶ στὶς λαμπαδιᾶς βαθεῖα, ἀσπρόμαλλα κοπάδια νὰ δροσολογιῶνται τόσο, ποῦ ἐπρόσμενες ὥραν τὴν ὥρα ν' ἀκούσης τὰ κυπριά τους νὰ κουνουνίζουν καὶ τὴ φλογέρα τοῦ βοσκού τους νὰ γλυκολαλῇ. Στὸ ἓνα διάσελο ἐδῶ, ἔλεγες, ταίριαστο ἀντρόγυνο πῶς φιλιέται μ' ἔρωτα καὶ πόθο καὶ στὸ ἄλλο ἐκεῖ, γέροντας ξαπλωμένους στὸ λιόπυρι πῶς ρουφᾷ εὐτυχισμένους τὸ μακρὺ τσιμποῦκι τοῦ καὶ παρῆκει δουλεύτῃ λιγερῇ πῶς μασουρίζει στὴ χρυσῇ ἀνέμῃ της· στὸ ἐδῶθε βουνὸ πῶς ἀνεβαίνει γάμου συμπεθεριὸ λαμπροντυμένο μὲ τὰ στεφάνια καὶ τὰ φλάμπουρα καὶ στὸ κεῖθε πῶς ροβολᾷ πένθιμη νεκροπομπὴ μὲ τοὺς σταυροὺς καὶ τὰ ξεφτέρια. Παρακάτου, ἔβλεπες χρυσοφτέρωτο δελφίνι νὰ ἀργοκυλιέται σὲ κροκκοθαμμένη θάλασσα καὶ παραπάνω τὸ φοβερὸ σκυλόφαρο νὰ παραμονεύῃ τὸ σφουγκαρᾶ, ποῦ σκύφτοντας ξεριζώνει τὸ σφουγκάρι ἀπὸ τὸν ξανθὸν ἄμμο τοῦ βυθοῦ, ἐνῶ στὸ πλάγι ἡ γυναῖκα του στὸ φτωχικὸ τῆς ἀνάθει τὸ καντήλι τοῦ Ἀϊνικόλα καὶ γονατιστὴ παρακαλεῖ καὶ λέγει, νὰ φυλάξῃ ἀπὸ τὴν ὀρφάνια τὰ παιδιὰ τῆς κ' ἐκείνην ἀπὸ τὴν πικρὴ χηριά! Πλατεῖα καὶ μεγάλη ἀπλονόταν ἡ ἀερούφαντῃ εἰκόνα ποῦ τὴν βλέπει καθέννας καὶ ἀλλοιώτικη, σύμφωνη πάντα μὲ τοῦ νοῦ του τὰ καμώματα καὶ τῆς διψασμένης φυγῆς του τοὺς πόθους. Πόσες φορές κ' ἐγώ, στὴν πλῶρη ξαπλωμένος, εἶδα ἐμπρὸς μου ὀλοζώντανα τ' ἄπιαστα τῆς φαντασίας μου καμώματα κ' ἐπίστεψα πῶς ἦταν ἀληθινὰ κ' ἐπλημμύρισε γιὰ μιὰ στιγμή ἡ καρδιά μου ἀπὸ ἀγαλλίαση! Καὶ πόσες φορές, ὅταν ὁ ἀνεμος ἀργοκινώντας τὰ σύγνερα ἀνακάτωνε τὰ συμπλέγματα καὶ ἄλλαζε τὴν εἰκόνα ἐγὼ ἔτρεμα νὰ μὴ χάσω τὴ μόνη μου παρηγοριά! Μὰ τὴν δὲν ἔβλεπα κ' ἐκεῖ παρὰ τοῦ καταποντισμοῦ μας τὴν πικρὴν εἰκόνα, τὴ θλίψη καὶ τὴν

ἀπελπισία τῶν συγγενῶν μας καὶ σωματοποιημένη τὴν ἀπάνθρωπη φωνὴ τοῦ Ἀντριώτη, ποῦ μὲ τὸ ρέκασμα τοῦ κυμάτου καὶ τὸ μούγκρισμα τοῦ ἀνέλου ἀδελφωμένοι μᾶς εὐχίσταν

— Στὴν ἄλλη ζωὴ! . . . στὴν ἄλλη ζωὴ! . . .

Ἐπειτα ἀπὸ τέτοια προδοσία τί ἤθελες νὰ κάνουμε; Ὅσο ἐβλέπαμε τὰ στοιχεῖα ὀργισμένα ἐναντίον μας ἐπαλεύαμε κ' ἐμεῖς ὅσο ἤμπορούσαμε. Στοιχεῖα ἦσαν ἄσπλαχνα καὶ ἄπονα καμώματα τῆς φύσεως, ποῦ τὰ γνωρίζουμε ἀπὸ τὰ μικρὰ μας χρόνια οἱ ναυτικοὶ κηρυγμένους ἐχθροὺς μας. Νὰ βλέπης ὅμως τὸν ἄνθρωπο τὸν ἴδιο, αὐτὸν τὸν συνόμοιό σου, νὰ φέρνεται μὲ τόση ἀπονιά, πῶς νὰ παλέψης πιά!

Ἀρχίσαμε νὰ πιστεύουμε πῶς ἐξεγραφήκαμε ἀπὸ τοῦ κόσμου τὸ βιβλίο, πῶς παραδοθήκαμε λέσι· στὰ κύματα καὶ πῶς οἱ ἄνθρωποι ἐτράβηξαν χέρι ἀπὸ μᾶς, νὰ μὴ συνεπάρῃ κ' ἐκείνους τοῦ θεοῦ ἡ κατάρρα. Καὶ ἄλλοι, ἔλεγαν, ἂν μᾶς ἀπαντήσουν ἔτσι βέβαια θὰ μᾶς φερθοῦν. Ἀπελπισία μᾶς ἐκυρίεψε· πάει, εἴμαστε χαμένοι! Ὅμως ἀπὸ τίς πολλές φωνὲς τοῦ καπετάνου, ποῦ δὲν ἔχανε τὸ θάρρος του ἕως τὴν ὕστερη στιγμή, ἐπιάσαμε πάλι τίς τρόμπες· μὰ μὲ τί χέρια καὶ μὲ τί ψυχὴ; Ἐφαμπαράμε καμμιὰ ὥρα κ' ἔπειτα ἓνας ἓνας τὶς παραιτήσαμε μάρμαρο κ' ἐξαπλωθήκαμε στὸ κατὰστρωμα ἄφρωνοι, ἄλαλοι. Ἐπλάκωσεν ὡς τόσο ἡ νύχτα· καὶ τί νύχτα, χειρότερη καὶ τρομερότερη ἀπὸ τίς ἄλλες. Μαυρίλα πίσσα· κόλαση σωστή. Οὔτε ἄστρα στὸν οὐρανὸ, οὔτε φανὸς στὴ γῆ κανέναν! Τὰ σημάδια τῆς καλοσύνης ἔσθυσαν ἓνα ἓνα. Εἶπε μιὰ στιγμή θὰ φουστῇ πονεντογάρμπι· μὰ πάλι τὸ γύρισε στὸ γρεγοτρεμουντάνα. Χιόνι ἄρχισε νὰ μᾶς σκεπάζῃ· ἐθυμήθηκε, βλέπεις, ὁ οὐρανὸς ποῦ ἐχρειάζομαστε σάββανο! Νέκρα ἔπεσε σ' ὅλο τὸ καράβι μας κ' ἐνόμιζες πῶς ἦταν παντέρημο στὰ κύματα. Μοναχὰ στὴν πλῶρη ἀγουριότου τὸ σκυλὶ καὶ ἡ τρόμπα στὴν πρύμη ἔβγαζε ἀργὰ ἀργὰ τὸ θρηνητικὸ τῆς σκουζιμο, κάτου ἀπὸ τοῦ καπετάνιου τὰ χέρια.

— Μωρὲ ναῦτες ποῦ τοὺς διάλεξα! ἐμουρμούριζεν αὐτός, ἓνας κ' ἓνας· νὰ χαθοῦν δὲ βρίσκονται σ' ὅλη τὴ γῆ! . . . Ἀμ δὲν πᾶτε, καὶ μένοι μου, νὰ φορέσετε φουστάνια!

— Μὰ τί θὲς νὰ κάνουμε; τοῦ λέει ὁ Κράπας.

— Τί νὰ κάνετε, νὰ παλέψετε, μωρὲ, νὰ παλέψετε! σ' ἄρπαξε ἀπὸ τὰ πόδια ὁ χάρος, πιάσε τον ἀπὸ τὸ λαιμό... θὰ σὲ πάρῃ νὰ σὲ πάρῃ, παλληκαρίσα. Ὅχι νὰ σταυρώσης τὰ χέρια καὶ νὰ παραδοθῇς!

— Μὰ δὲ βλέπεις ποῦ χάσκει τὸ κύμα νὰ μᾶς καταπιῇ!

— Ὡς ποῦ νὰ μὲ καταπιῇ ἐκεῖνο τὸ ρουφάω ἐγὼ! . . .

Ὁ καπετάνιος ἐγύρευε νὰ μᾶς κεντήσῃ στὸ φιλότιμο. Μὰ μήπως καὶ ἂν ἤθελε κανεὶς μας ἤμπορούσε νὰ κινηθῇ! Τὸ χιόνι ἐπλάκωνε μιὰ πῆχη τὸ κατὰστρωμα· στὰ σχοινιά, στὰ κατάρτια, στὰ σίδερα, στὰ κουρέλια τῶν πανιῶν ἀπλονότου καὶ ἀσπρογάλιαζε μέσα στὸ πυκνὸ σκοτάδι, σὰν κουλουριασμένα φιδία. Ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή ἐρχό-

τούν τὸ κύμα καὶ μοῦ ἔδερνε τὸ πρόσωπο· ἦταν βρεγμένη ὡς καὶ ἡ γλῶσσά μου καὶ ὅμως δὲν εἶχα ἀνάκαρὰ νὰ σηκωθῶ ἀποκεῖ. Ἀποκακαρωμάρα ἀρχισε νὰ μὲ κυριεύῃ κ' ἐνῶ ἤμουν ἀκόμη ζωντανὸς ἔλεγα πῶς ἤμουν ἄψυχο κουφάρι, πῶς μ' ἐκυλούσαν ἀλαφρὸν σὰν πούπουλο τὰ κύματα. Ἐλεγα πῶς ἤμουν πρισμένος ταβοῦλι· πῶς τὸ κεφάλι μου ἦταν ὅμοιο μ' ἓνα ρουμοθάρελο· πῶς τὰ πόδια μου ἐζύγιζαν καθένα ἀπὸ πεντακόσια καντάρια! Ἐξαφνα, λέγει, τὰ θηρία τῆς θάλασσας, τὰ σκυλόψαρα καὶ οἱ φάλαινες, οἱ κροκοδείλοι καὶ τὰ δελφίνια ἐτριγύρισαν, λαίμαργα τὸ ἄχαρο κουφάρι μου κ' ἐπιασαν διαβολικὸ καυγᾶ μὲ τὰ ὄρνια τοῦ οὐρανοῦ γιὰ τὰ κοψίδια μου. Ἐγὼ τὰ κύτταζα ἀδιάφορος κ' ἐγελοῦσα, σκαστὰ καὶ τρανταχτὰ γέλοια, βλέποντάς τα νὰ κοπιᾶζουν τόσο καὶ νὰ λαχταρίζουν γιὰ τ' ἀρρωστημένα κρέατά μου. Κ' ἐπειτα, λέγει, τὸ κεφάλι μου ἀργοκυλώντας, πάντα μαῦρο καὶ παρόμοιο μὲ ἓνα ρουμοθάρελο, εὐρέθηκε στὸ λιμάνι τῆς Ὑδρας. Ἦταν ἀνήμερα Λαμπρὴ καὶ ἡ πολιτεία ὅλη ἔλαμπε, κάτασπρη στοῦ ἡλίου τίς ἀχτίδες, σὰν μαρμαρόχτιστο ἀμφιθέατρο κ' ἐμοσχολοῦσε, σὰν ἐκκλησιά. Τρομπόνια ἐβροντοῦσαν κ' ἐβαροῦσαν παιγνίδια κ' ἐπαίξε ρουμπίνι στὸ ποτήρι τὸ κρασί κ' ἔλαμπαν στὰ χέρια κατακόκκινα τ' αὐγὰ κ' ἔτρεμε τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» σὲ κοραλλένια χεῖλη. Τὸ κεφάλι μου ἀργοκυλώντας μέσα ἀπὸ τὰ σημαοιστόλιστα πλεούμενα, ἦρθε καὶ ἄρραξε στὴν ἀρογιαλιά κ' ἐβγήκαν οἱ νηὲς περικλοσθῆτες, μὲ τὰ κίτρινα φακιόλια καὶ τὰ λαμπρὰ γκόλφια τους, καὶ ἦρθαν τὰ λεβεντόπαιδα μὲ τὰ τσόγινα βρακιά καὶ πλατεῖα ζωνάρια τους, μ' ἐκύτταζαν κ' ἔλεγαν μὲ ἀπορία: Τίνος εἶνε τοῦτο τὸ κεφάλι; Ἦρθαν μαζί οἱ φίλοι καὶ οἱ συγγενεῖς μου, μ' ἔβλεπαν κ' ἐκείνοι κ' ἐρωτοῦσαν κ' ἔλεγαν: Τάχα τίνος εἶνε τοῦτο τὸ κεφάλι; Ἐγὼ τοὺς ἄκουα κ' ἐστενοχωροῦμουν ποῦ δὲν μ' ἐγνώριζαν καὶ ἤθελα νὰ τοὺς φωνάξω—Δικό μου εἶνε, τοῦ Καληώρα τοῦ βλάμη σας, καὶ πῶς δὲν τὸ γνωρίζετε; Ἐμένα μὲ γνωρίζουν οἱ στράτες καὶ τὰ διάβατα, μὲ τρέμουν τὰ βαγένια καὶ τὰ καψηλεῖα. Ὁ Μπαταριάς σὰν ἀρχίσω τοὺς σκοποὺς μου, σπάει τίς κόρδες τοῦ λαγούτου του καὶ ὁ Σουλειμάνης ἀπαραίτει τὸ νάι του στὴ φωνή μου. Ἐγὼ ἂν σηκώσω μάτι στὰ ψηλὰ τὰ παραθύρια, ἀρνῆθηκε κάθε γυναῖκα τὸν ἄνδρα τῆς καὶ ἂν σύρω τὸ χέρι στὴ μέση μου τὸ αἷμα κατουρεῖ κάθε μάνας γέννα. Ἐγὼ ἐψάρεψα πρῶτος τὸ μελάτι στοὺς βυθοὺς τῆς Μπαρμπαριᾶς κ' ἐξερρίζωσα τὸ ζωντανὸ καὶ στοιχειωμένο γιούσουρι μ' ἓνα μου τίναγμα. Οἱ Καλυμνιώτες εἶδαν τὸ βούτημά μου κ' ἐθαύμασαν. Μὲ εἶδε τὸ σκυλόψαρο—μουρδάρικο ψάρι!—καὶ ἦρθε ταπεινὸ ἐμπρὸς στὸ γιὰλὶ τῆς περικεφαλαίας μου, θέλοντας νὰ γνωρίσῃ τὸ νέο θηρίο ποῦ ἐσυνεμπῆκε στὰ νερά του· μὲ εἶδαν καὶ οἱ ἀραπάδες τῆς Βεγγάζης καὶ μ' ἐτίμησαν σὰν βασιλέα· μοῦ ἄφησαν ἐλεύθερο τὸ πηγάδι ποῦ θὰ πέρνω νερό καὶ τὸ κοπάδι ποῦ θὰ προμηθεύωμαι τὸ κρέας. Ἐμένα μ' ἔμαθαν ἀπὸ μικρὸ παιδί ὅλοι οἱ ἀνέμοι ἀπὸ λεβάντε σὲ πουνέντε καὶ ἀπὸ βοριᾶ σὲ ὄστρια καὶ συντρόφε-

ψαν τὸ νυχτοπερπάτημά μου ὅλα τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Καληώρας ὁ βλάμης σας ποῦ μὲ γνωρίζουν τὰ πόρτα τῆς Μαύρης θάλασσας καὶ τῆς Ἀσπρῆς τὰ λιμάνια ἀπὸ ἄκρη σ' ἄκρη, καὶ πῶς ἐσεῖς δὲ μὲ γνωρίζετε;

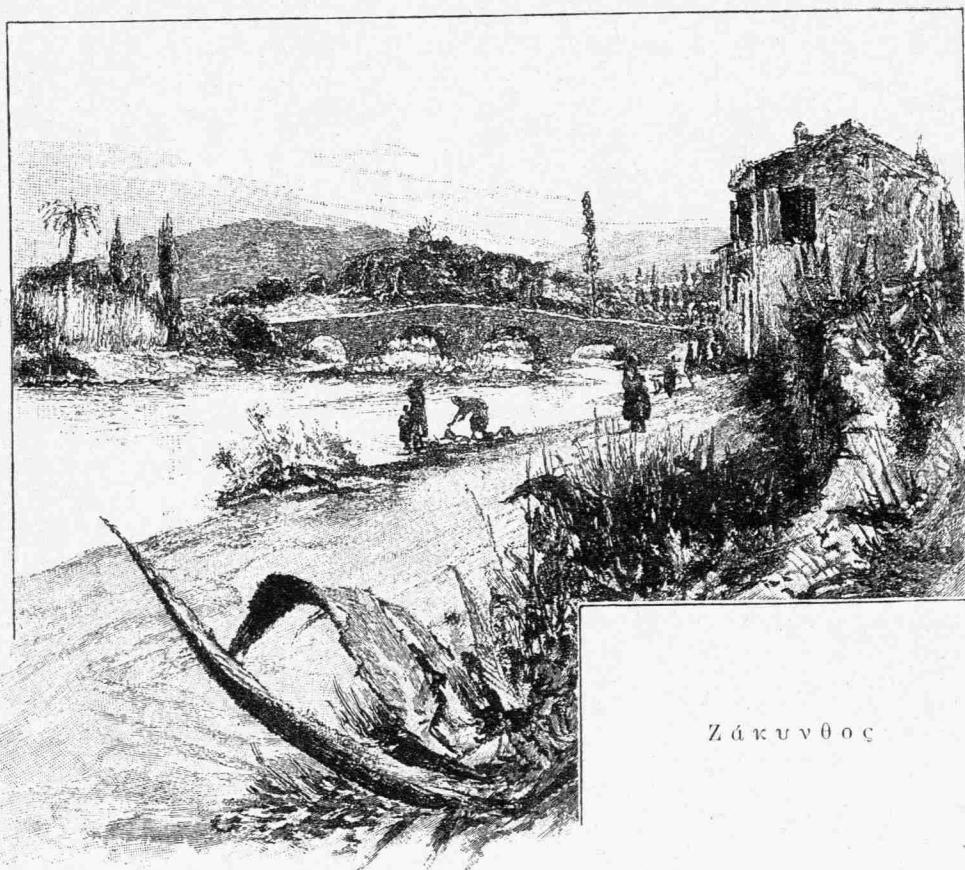
Αὐτὰ καὶ ἄλλα ἤθελα νὰ τοὺς εἰπῶ, ἀλλὰ δὲν ἤμποροῦσα νὰ βγάλω λέξη ἀπὸ τὸ στόμα μου. Ὡς ποῦ μὲ ἄρπαξαν τὰ παληκάρια καὶ οἱ λυγερὲς κ' ἐβγήκαν στὸ Βληχὸ νὰ παίξουν κλωτσοσκοῦφι. Ἐδῶ μ' ἐρριχναν ἐκεῖ μ' ἐπετοῦσαν ὀλημερίς. Κ' ἐγὼ ὀλημερίς, μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα, ἔβλεπα γύρω μου τὴ Φύση νὰ σκορπίζῃ ἄφθονους τοὺς τροφαντοὺς χυμούς τῆς σ' ἐμψυχα καὶ ἄψυχα, κάτου ἀπὸ τὰ ζεστὰ ἀγκαλιάσματα τοῦ μαγιάπριλου. Ἡ δροσολουσμένη χλωροσιὰ ἀπλονότουν κάτω, τάπητας μακρὺς μαργαριτοκέντητος κ' ἐπάνω του χιλιάδες ἐχαμοπετοῦσαν ἔντομα κ' ἐβούιζαν· ὁ γαλανὸς αἰθέρας ἐπεντοβολοῦσε ἀπὸ χιλίων λογίων μελωμένα ἀρώματα καὶ ἠχολογοῦσεν ἀπὸ χιλίων πουλιῶν γλυκόφωνα κηλαϊδήματα. Ἐπεφτε τὸ λιόπυρι ζωντανὸ ὁλοῦθε, σὲ στερεὰ καὶ θάλασσα, στοὺς σχισμένους τοίχους τῶν ἐρημοκλησίων πέρα κ' ἐδῶθε, μέσα στὰ σαρακωφαγωμένα ξύλα τῶν τάφων, κάτω στοὺς ὑγροὺς βυθοὺς κ' ἐπάνω στὸν ξηρὸν αἰθέρα κ' ἐζωντάνευε κάθε ἐνόργανη σπορά καὶ ἀνάσταине ἀπὸ μία νεκρὴ χιλιάδες ἄλλες ὑπάρξεις, ἐχάριζε στὸν γέροντα νιάτα καὶ τὸν νέον ἐγέμιζε συναίσθηματα. Ἐγελοῦσαν οἱ λυγερὲς δυνατὰ καὶ μέσα στὸ τρεμουλιαστὸ γέλοιο τοὺς ἐμάντευα τῆς καρδιάς των τὴ φωτιά καὶ τὴ λαχτάρια. Ἐτραγουδοῦσαν τὰ παληκάρια κ' ἔλεγαν μὲ τὸ τραγοῦδι καὶ μὲ τὸ παίξιμο τῶν ματιῶν, τὸν πόθο καὶ τὸν καὺμό τους! Κ' ἐγὼ ποῦ ἔβλεπα ἐκεῖνο τὸ γοργοπαίξιμο, ποῦ ἄκουα ἐκεῖνα τ' ἀσημένια γέλοια σὲ Κόλαση ἤμουνα ἀπὸ τὴ ζήλεια γιατί δὲν ἤμποροῦσα νὰ εἶμαι σ' ἐκείνη τὴν Παράδεισο! Αἰσθανόμουν τὴν ψυχὴ μου ν' ἀλυχτᾷ ὅλα ἐκεῖνα τὰ παληκάρια, σὰν σκύλα ποῦ θέλουν νὰ πάρουν τὰ κουτάβια τῆς καὶ δάκρυα ἤθελα νὰ χύσω πύρινα γιὰ τὴν καταδίκη αὐτὴ τῆς σκληρῆς μου μοίρας. Μὰ οἱ βρύσες τῶν ματιῶν μου ἦσαν σφραλιστὲς καὶ τὸ δάκρυ ἐπισδρομοῦσε κ' ἐχυνότουν μέσα στὸ μυαλό μου, καυτερό καὶ βαρὺ σὰν ἀναλυωμένο μολύβι. Τὸ μυαλό δὲν ἤθελε νὰ δεχθῇ τὸ δάκρυ μου κ' ἐκλωτσοῦσε ἑτοιμὸ νὰ σπάσῃ τὸ καύκαλο καὶ νὰ χυθῇ ἐξω ἀκράτητο! Τὸ βάσανό μου αὐτὸ ἐβάστηξε, λέγει, ὡς τὸ ἡλιοθασιέμμα. Καὶ τότε ὅλοι μαζί ἔφεραν τὸ κεφάλι μου καὶ τὸ ἔθαψαν πίσω ἀπὸ τῆς Παπαντῆς τὸ Ἅγιο Βῆμα καὶ θάρτοντας ἐτραγουδοῦσαν καὶ μοῦ ἔλεγαν·

— Στὴν ἄλλη ζωὴ! . . . στὴν ἄλλη ζωὴ! . . .

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ καταφώνισμα ἀκούω μιὰ φωνὴ νὰ μοῦ φέρνῃ τ' ἄερί:

— Ἐ ἀπὸ τὸ μπάγκο, ἔ! . . .

Μὰ τόσο ἤμουν ἀπελπισμένος, τόσο ἦταν ριζωμένη στὸ νοῦ μου ἡ ἰδέα πῶς ὅλος ὁ κόσμος ἦταν ἐκεῖνο τὸ σακατεμένο καρδίι μας κ' ἐμεῖς οἱ μόνοι κάτοικοί του, ὥστε δὲν ἤθελα νὰ πιστέψω τὰ ἴδια μου τ' αὐτιά. Καὶ ὅταν πάλι ἡ φωνὴ δυνατώτερη καὶ πιὸ κοντὰ ξαναδευτέρωσε, εἶπα πῶς ἦταν κάποιος ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου ποῦ ἀγγελοκροῦ-

Ζάκυνθος

ταν. Μὰ δόξα νάχη ὁ Θεός, δὲν ἦταν ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου· ἦταν ἀπὸ μία θεόσταλτη γολέτα ποῦ ἔπεσε κοντὰ καὶ μᾶς ἔσωσε.

Λίγο ἔλειψε, ἀκούς; νὰ φᾶμε καὶ δεύτερο τράχο μὲ τὴ γολέτα. Φανάρια ἐμεῖς δὲν εἶχαμε καθόλου. Σὲ τέτοια κατάσταση ποίος εἶχε νοῦ ν' ἀνάψη φῶς; Μὰ φῶς ἀκοίμητο, τὸ φῶς τῶν καντηλιῶν μας, ποῦ δὲν εἶχε σωθῇ ἀκόμη τὸ λάδι του στοῦ Χάρου τὰ παλάτια, ἐσυνάχτηκε νομίζεις ἥλιος κατάμονος στὰ μάτια τοῦ σκύλου μας, ποῦ ἄστραφταν ἀπὸ τὴ λύσσα καὶ στὴν ἀγριοφωνάρα του, ποῦ δὲν ἔπαυε ἀντηχώντας δυνατώτερη ἀπὸ τὸ ρέκασμα τοῦ κυμάτου καὶ τοῦ ἀνέμου τὸ βόγγο. Αὐτὸ τὸ ζωντανὸ σήμαντρο ἀκούοντας ἡ θεόσταλτη γολέτα ὁδηγήθηκε νὰ ἔρθῃ κοντήτερα καὶ νὰ μᾶς σώσῃ.

Ὅλοι ἐσωθήκαμε· ἓνας μονάχα ἀπόμεινε, ὁ σκύλος ὁ σωτήρας μας. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς δὲν ἐθάστηξε ἡ ψυχὴ μας νὰ τὸν ἀφήσουμε νὰ χαθῇ κ' ἓνας μὲ τὸν ἄλλον ὅλοι ἐδοκιμάσαμε νὰ τὸν πάρουμε. Μὰ κανένα δὲν ἔφινε νὰ τὸν πλησιάσῃ. Τοῦ καπετάνου ποῦ ἐτόλμησε νὰ τὸν πιάσῃ τοῦ ἔκαμε κουρέλια τὸ μουςαμῆ. Ἀναγκασθήκαμε νὰ τὸν ἀφήσουμε. Καὶ ὅταν κατὰ τὰ χαράματα, βολτατζάροντας νὰ βροῦμε τὸν καιρὸ ἐπεράσαμε πάλι ἀποκεῖ, εἶδαμε τὸ μπάρκο νὰ κατεβαίνει στὰ νερὰ μαῦρο, σὰν κακοποιοὺ φάντασμα ποῦ φεύγει τὸ φῶς τῆς ἡμέρας καὶ ἀκούσαμε γιὰ ὑστερνὴ φορὰ τὴ φωνὴ τοῦ σκύλου, νὰ γαργαρίζει καὶ νὰ σβύνῃ μέσα στοῦ ρέκασμα τοῦ κυμάτου καὶ τοῦ ἀνέμου τὸ βόγγο, σὰν νὰ μᾶς ἔλεγε κ' ἐκεῖνο μὲ θλίψη καὶ παράπονο:

— Στὴν ἄλλη ζωὴ! . . . στὴν ἄλλη ζωὴ! . . .

Δ'.

Δὲν ἤξερω πόσον καιρὸ ἐκοιμήθηκα μέσα στὴ θεόσταλτη γολέτα. Ἀμέσως, μόλις ἐπατήσαμ' ἐκεῖ, οἱ ναῦτες μᾶς ἔγδυσαν ἀπὸ τὰ ρούχα, ποῦ κολλημένα ἀπάνου μας ἔβγαιναν μαζὶ μὲ τὸ πετσί, μᾶς ἐπότισαν τσάι μὲ τὸ ροῦμι καὶ μᾶς ἐξάπλωσαν στὰ ζεστά γιατάκια τους. Ὅταν ἀνοιζα τὰ μάτια μου κ' ἐβγῇ ἀπάνου ἡμαστε ἐμπρὸς στὰ Μπουγάζια. Ἦταν μία αὐγὴ λαμπροφώτιστη. Ὁ οὐρανὸς χρυσογάλανος καὶ ἡ θάλασσα στρωτὶ κρουστάλλι. Οἱ μύριές της γλῶσσες φιλοῦσαν ἀπαλὰ ἀπαλὰ τίς στερεῖς καὶ ἐγλυκομουρμούριζαν τραγοῦδι ὑπέρθεο, σὰν γυναῖκα νεράιδα ποῦ θέλει νὰ σὲ σύρῃ στὰ δολερὰ βρόχια της, μὲ τίς ὠμορφιὲς καὶ τοὺς τρόπους της. Ἀνατολὴ καὶ Ρούμελη, κάτασπρες ἀπὸ τὰ χιόνια ἀστραποβολοῦσαν στοῦ λιοπύρι κ' ἐκαθρεφτίζονταν στὰ νερά. Ψ'αρόβαρκες μὲ τ' ἄσπρα καὶ τὰ κόκκινα πανάκια τους, ἀρμένιζαν ἐδῶ κ' ἐκεῖ στὶς χαρούμενες ἀκρογιαλιές, σὰν θαλασσοπούλια ποῦ σκύφτουν νὰ παίγνιδίσουν μὲ τὸ κύμα. Καράβια κἀθε λογιὴς κατέβαιναν μὲ ὀλοφούσκωτα πανιά βαρυφορτωμένα, ἄλλα ἔβγαιναν ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἀδειανὰ ἀπὸ τὰ Μπουγάζια, καὶ βαπόρια μὲ τὸ μαῦρό τους καπνὸ καὶ τίς βροντερές συριγματιές τους, ἀνεβοκατέβαιναν μὲ διαβολικὴ γληγοράδα. Ψ'ηλὰ ἀπάνου ἀπὸ τὸ κεφάλι μας ἐπετοῦσαν σύγνεφα πουλιά, τοῦ ἀνέμου τεξειδιῶτες πιὸ εὐτυχισμένοι καὶ ἀνάσταιναν τὸν ἀέρα ἀπὸ τὸ χαρούμενό τους κελάιδημα. Γύρω στὰ κάστρα ἀνέμιζαν κατακόκκινες

στὰ κοντάρια τους οἱ σημαῖες, πορφύρα βασιλική καὶ ἀτίμητη καὶ ἀστραφτε στὸν ἥλιο τῶν κανονίων τὸ ἄσπρο ἀτσάλι κ' ἐγελοῦσαν εἰρηνικὰ οἱ μπόμπες στημένες πυραμίδες καὶ ἡχολογοῦσαν ἄρμονικὰ οἱ σάλπιγγες καὶ οἱ στρατιῶτες ἐγυμνάζοντο καὶ ἀπλόνουνταν, δασοφυτρωμένες παπαροῦνες τὰ φέσια τους καὶ οἱ λόγχοι τῶν ὄπλων τῶν ἐπιθοβολοῦσαν, σὰν κρίνα δροσολουσμένα πέρα στὸ βουνό. Χαρὰ καὶ ἀγαλλίαση καὶ θρίαμβος δόξας ἐτραγουδοῦσεν ἡ γῆ καὶ τὸ στερεώμα. Ὑμνο μεγαλόστομο ἔψελνε ἡ πλάση ὅλη στὴ ζωὴ, τὴν ἀθάνατη καὶ τὴν πανώρηα. Κ' ἐγὼ ἀθέλητα ἔπessa στὰ γόνατα καὶ μ' ἐπῆραν τὰ δάκρυα. Ἀχ! δὲ φαίνεται, μωρ' ἀδέρφια, τόσο ὠμορφος ὁ κόσμος στὸν ἄνθρωπο παρὰ ὅταν κινδυνέψῃ νὰ τὸν χάσῃ! Ἔβλεπα μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα καὶ δὲν ἤθελα νὰ τὸ πιστέψω πὼς ἐκείνη ἡ θάλασσα ἡ ἡμερὴ σὰν ἀνάκι, μία νύχτα πρὶν ἦταν τόσο ἄγρια καὶ μανιασμένη, πὼς ἐκείνες οἱ στερεὲς οἱ τόσο γελαστές λίγο ἔλειψε νὰ γείνουν μνημὰ μας παντοτεινὸ κ' ἐκεῖνοι οἱ ὀλόχροστοὶ ἄμμοι ποῦ ἔλαμπαν ἀδερφωμένοι μὲ τὸν ἀσημένιον ἄφρο, θὰ ἐχρησίμευαν γιὰ θλιβερό μας σάββανο!

Ἡ θεόσταλτη γολέτα ἦταν Γαλαξειδιώτικη τοῦ καπετὰν Καρέλη. Ἐρχότου ἀπὸ τὸ Σουλινὰ φορτωμένη σιτάρι γιὰ τὴν Πάτρα. Ἦταν ὅμως χολέρα εἰς τὸν Ποταμὸ καὶ θὰ ἐπῆγαινε πρῶτα νὰ κάμῃ καραντίνα στὶς Δῆλες. Ὁ καπετὰν Καρέλης μᾶς ἐρώτησε ἂν ἠθέλαμε νὰ μᾶς βγάλῃ στὴν Πόλη, μὰ ὅλοι μονόγνωμοι τοῦ ἐξήτησαμε νὰ μᾶς πάρῃ στὴν Ἑλλάδα. Δὲν ἤξερω γιατί ὅταν κανεῖς, εἴτε ἀπ' ἀρρώστια εἴτε ἀπὸ θάλασσα κινδυνέψῃ, ἐπιθυμᾷ τόσο τὴν πατρίδα καὶ τοὺς συγγενεῖς του. Πολλὲς φορές μοῦ ἔτυχε νὰ κινδυνέψω στὴ θάλασσα. Μία φορὰ εἶδα ὀλοφάνερο τὸ Χάρο ἀπὸ πούντα στὸ Γερμανικὸ νοσοκομεῖο τῆς Πόλης. Ἄλλη μία φορὰ στὴν καραντίνα τῆς Σινώπης ἔκαμα δύο μῆνες ἀπὸ χολέρα· στὸ Ταϊγάνι ἕνα χειμῶνα ἔπessa ἀπὸ τὸ κατάρτι κατακέφαλα καὶ μ' ἐβγαλαν ἀνάσθητο ἔξω κ' ἔκαμα ἑφτά μῆνες στὸ στρῶμα. Μὰ πάντα μόλις ἔδινε ὁ Θεὸς κ' ἐπερνα τὴν καλῆτερη, μονοφύσημα τραβοῦσα γιὰ τὴν πατρίδα. Καί, στὴ θάλασσα ποῦ ἀρμενίζω, ρε παιδιὰ, γλυκύτερες ὥρες ἀπὸ κείνες δὲν ἐγνώρισε ἀκόμη ἡ ψυχὴ μου. Μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια ἔτρεχα καὶ ἀγκάλιαζα ὅχι μόνον τοὺς συγγενεῖς μου ἀλλὰ καὶ κάθε συντοπίτη μου, καὶ τὸν πατέρα ἀκόμη νὰ μοῦ εἶχε σκοτωμένο. Ἡ καρδιά μου ἄνοιγε κ' ἐγενότου περιβόλι· ἡ ψυχὴ μου, ἄκακη καὶ ἀπονῆρευτη, ἔλεγε πὼς ἦταν πνοὴ τῆς Παράδεισος. Ὅλοι οἱ χωριανοὶ ἐφαινοντο ἄγγελοι στὰ μάτια μου. Καὶ οἱ πέτρες ἀκόμη ἐπίστευα πὼς μ' ἐχαιρετοῦσαν χαροῦμενες καὶ μοῦ ἔλεγαν: καλῶς ὦρισε, καλῶς ὦρισε! Νὰ τί θεοκατέβατες στιγμὲς ἔχουμε! ἐμεῖς οἱ θαλασσινοὶ ποῦ οἱ στεριανοὶ, πιασμένοι στὸν τόπο τους σὰν τὸ χταπόδι στὸ θαλάμι του, οὔτε νὰ τίς φαντασθοῦν οὔτε νὰ τίς ἀπολάβουν ἡμποροῦν!

Ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς οἱ ἄλλοι εἶχαν περισσότερο δίκην νὰ ζητήσουν τὴν πατρίδα. Καθένας εἶχε τοὺς γονεῖς, τοὺς συγγενεῖς, τοὺς φίλους του. Μέσα

στὴ φρίκη καὶ τὰ δάκρυα ἐκείνων, ὅταν θὰ ἀκοῦνε τὰ φοβερά μας μαρτύρια, μέσα στὰ χάρδια καὶ τίς περιποιήσεις ποῦ θὰ τοὺς κάνουν, θὰ ξεχάνῃ καθέννας τὰ βάσανά του· θὰ πλακώσουν ἔπειτα τὰ βιολιά καὶ τὸ κρασί τῶν φίλων, ποῦ θὰ γιορτάζουν τὸ λυτρωμὸ του καὶ πάει πιά, οὔτε ἦταν οὔτ' ἐφάνηκε ὁ κίνδυνος.

Ἐγὼ ὅμως τίποτ' ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἐπερίμενα. Οὔτε γονεῖς, οὔτε στενοὺς συγγενεῖς, οὔτε φίλους ἐγκαρδιακοὺς εἶχα ἐκεῖ. Ἀπὸ μικρὸς ὀρφάνειφα κ' ἀπὸ μικρὸς ἐξενητεύθηκα μὲ τὰ καράβια. Πεντέξιν μῆνους πρὶν μ' ἐκατάφεραν καὶ ἀρρωθωνιάστηκα μὲ μία φτωχοῦλα ἀλλὰ δὲν εἶχα καὶ τόση τρομάρα γιὰ αὐτήν. Δὲν τὴν ἐσυλλογιζόμουν παρὰ σὰν ἔβλεπα τὴν ἀρραβῶνα στὸ δάχτυλό μου. Τώρα ὅμως θὰ τὸ πιστέψετε; ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποῦ βρέθηκα στὴ γολέτα κ' ἐκατάλαβα στέρεο πρᾶμα κάτου ἀπὸ τὰ πόδια μου, ἐκείνη πρώτη ἔλαμψε ἐμπρός μου, μὲ τὴ φτωχικὴ τῆς φορεσιὰ καὶ τὸ στυμόν τῆς ἡθός, δακρυσμένη νὰ δέρνεται καὶ νὰ στενάζῃ ἀπάνου ἀπὸ τὸ εὐκαιρο μνημὰ μου. Δὲν ἤξερω γιατί ἀνάτειλε στὸ νοῦ μου ἑξαφνα ἡ ἰδέα πὼς ἡ τύχη ἐκείνης ἦτον νὰ σωθῶ ἐγὼ· πὼς ὁ Θεὸς ἠθέλησε νὰ μὴ μακραιοῦν παράωρα τὰ νιάτα τῆς τὰ δροσερά, νὰ μὴ δακρύσουν ἀπὸ λύπη πρὶν δακρύσουν ἀπὸ χαρὰ τὰ μάτια τῆς τὰ ζαφειρένια, νὰ μὴ μαυρίσῃ ἡ καρδοῦλα τῆς πρὶν ἀνοιξῇ σὰν τὸ τριαντάφυλλο στοῦ γάμου τῆ δροσιὰ, νὰ μὴ γίνῃ χήρα πρὶν γίνῃ νύφη ἡ ἀρραβονοῦλα! Καὶ ἡ ἀγάπη σὲ μία ὥρα ἐρύτρωσε μέσα μου κ' ἐρρίζιασε, σὰν τὸν κισσό, ποῦ πιάνει κάθε κούφωμα καὶ κάθε χαρὰ μὰ κ' ἐξοχῇ καὶ πρασινίζει καὶ ἀνθοστολίζει ἀεσκόλλητος τοὺς τοίχους τοῦ ἐρμόσπιτου! Τὴν εἶχα ἐμπρός μου ὀλόκορμη κ' ὅλο ὠμορφιὲς τῆς ἡῤεσκα. Ἐμοσχοβολοῦσεν ὁ ἀέρας περὶγυρὰ τῆς· μουσικὴ οὐράνια ἦταν ἡ φωνὴ τῆς· ἐγελοῦσε καὶ οἱ ἄγριοι κάμποι ἄνθιζαν κ' ἐπεντοβολοῦσαν. Δὲν ἔβλεπα τὴν ὥρα νὰ φτάσω στὴν Ἑλλάδα. Ἄμα φτάσω, ἔλεγα, εἶχα δὲν εἶχα παράδες θὰ τὴν ἔπερνα. Θὰ ἐχρέωνα τὸ παληόσπιτο! Εὐγνωμοσύνη ἄμετρη αἰσθανόμουν σ' ἐκείνη γιὰ τὴ σωτηρία μου καὶ ἔλεγα τὸν ἑαυτό μου χροοφελήτη κ' ἤθελα νὰ τὴν βαρυπληρώσω. Ἔστειλα γράμμα τῆς θείας τῆς ἀπὸ τὴν Πόλη καὶ τῆς ἔλεγα νὰ ἐτοιμασθοῦν γιὰ τὸ γάμο καὶ πλακῶν καὶ νὰ μοῦ γράψουν στὴν καραντίνα, νὰ μάθω τί κάνουν. Ἐφαναζόμουν τὴ χαρὰ ποῦ θὰ πάρῃ ἡ Μπήλιω μου, ὅταν διαβάσῃ πὼς κατεβαίνω νὰ κάνουμε τὸ γάμο· πὼς θὰ λογαριάξῃ μία μία ἀνυπόμονα τίς ἡμέρες. Τὸ σπιτάκι μου, ποῦ ἐσφάλισε ἀφότου πέθαναν τὰ γονικά μου κ' ἐσκούριασαν οἱ κλειδωνιές του κ' ἐχορτάριασαν οἱ πόρτες του κ' ἐπνίξε ἡ ἀγριαγναθία καὶ τὸ μαμοῦδι τὴν αὐλὴ του, θὰ μοῦ τὸ στολίσῃ, ἔλεγα, ἐκείνη σὰ νεράιδα· θὰ φτεψῇ μνηλιά στὴν πόρτα καὶ κλήμα στὴν αὐλὴ του, θὰ κρεμάσῃ μοσχομύριστα ἀφροκῦδωνα ἀπάνου ἀπὸ τὸ κρεβάτι καὶ ροῖδα πολὺκλωνα ψηλὰ στὸ πατερό!

Κύτταξε ὅμως πὼς εἴμαστε οἱ ἄνθρωποι πλασμένοι! Βρισκόμαστε σ' ἕνα κίνδυνο ποῦ δὲν ἐπῆγαμε γυρεῦοντάς τον παρὰ ἦρθε αὐτόκλητός καὶ

τὸν δεχόμεστε γιατί δὲν ἠμποροῦμε νὰ κάνουμε ἄλλοιῶς καὶ ὅμως σὰν περάσῃ ὅλοι τὸ θεωροῦμε κατόρθωμα. Οἱ σύντροφοί μου, ποῦ γρήγορα ἐσυνήρθαν μὲ τὸ φαγὶ καὶ τὴν καλοπέραση, ἄρχισαν τότε νὰ διηγόνται τὸν κίνδυνό μας μὲ περιφρόνηση καὶ νὰ κοροϊδεύῃ ἕνας τὸν ἄλλον γιὰ τὴ δειλία του, πλάθοντας μὲ τὴ φαντασία του ὅ,τι τοῦ κατέβαινε καὶ νὰ παρουσιάξῃ τὸν ἑαυτὸ του ἥρωα. Σ' ἐμένα μάλιστα ποῦ παραδομένος στὸ νεογέννητο αἶσθημά μου ἦμουν σὰν ἀφαιρέμενος, ἐρρίχτηκαν ὅλοι νὰ μὲ πειράζουσιν στὰ γερά. Ὁ καπετὰν Μπισμάνης δὲν ἦταν ὦρα νὰ μὲ ἰδῇ ἐμπρὸς του καὶ νὰ μὴ μοῦ φωνάξῃ γελώντας:

— Ἐ, Καληώρα! δὲν πᾶς λίγο νὰ δουλέψῃς τὴν τρόμπα;

Μὲ τούτα καὶ μὲ τ' ἄλλα ἐκατεθήκαμε στὶς Δῆλες. Εἶδατε τί λιμάνι εἶνε; ὁ Θεὸς νὰ τὸ κάμῃ λιμάνι! Ὅσο τὸν ἔχει στὸ σορόκο καλὰ, μὰ ἅμα τὸν πάρῃ τρεμουντάνα καὶ κατεβάσῃ ὁ Τσιγκινᾶς οὐδὲ βάρκα δὲ μένει μέσα. Δὲν ἤξερω ποιοὶ ἦσαν ἐκεῖνοι ποῦ διάλεξαν τίς Δῆλες γιὰ καραντίνα, μὰ βέβαια θαλασσίνοι δὲν ἦσαν. Νομίζω ἄλυτοι ἀκόμη θὰ βρίσκονται στὸ μνῆμα τους γιὰ τὰ συχώρια ποῦ πέρνουν ἀπὸ κάθε καραβοκύρη. Γυρεύουμε τόπο ν' ἀρράξουμε ποῦ ν' ἀρράξουμε; Ἐβδομήντα κομμάτια καράβια, μικρά μεγάλα, ἦσαν ἀρραγμένα ἐκεῖ, χωριστὰ πεντέξῃ βαπόρια. Ἀπὸ τὰ κατάρτια καὶ τὰ σχοινιά ἔλεγεσ ἐμπαινόναμε σὲ πυκνοντυμένο δάσος χειμῶνα καιρό. Ὡς τόσο ἦρθεν ὁ πιλότος καὶ μᾶς ἀρράξῃ σὲ μία ἄκρη, κατὰ τὰ Κοκκινάδια. Δὲν εἶχαμε καλὰ καλὰ ἀρράξῃ καὶ βλέπω ἄξαφνα τὸν καπετὰν Μπισμάνη, κατακόκκινο σὰν παπαροῦνα, ξεσκούφωτον, ἀγριεμένο νὰ τρέχῃ στὴν πλώρη, νὰ καθαλάῃ τὸ μπαστοῦνι, ν' ἀρπάξῃ τὸν ἔξω φλόκο καὶ χτυπόντας τὸ στῆθος του νὰ βρίζῃ καὶ νὰ καταριέται καὶ νὰ θεωρρίχῃ. Κυττάζω, στὸ πλάγι· μας τὸ Ἀντρίωτικο μπάρο· ὁ προδότης καὶ ἀπάνθρωπος ναύτης, ἔκανε καραντίνα!

— Παληοτσόπανε!... παπλωματᾶ! καραβανᾶ!.. ἔβριζεν ἀγριωμένος ὁ καπετάνος μας. Δὲν ἐφοβήθηκες, μωρέ, τὸ Θεό, τὴ θάλασσα δὲν ἐφοβήθηκες! Μὰ ἔχω τίς ἐλπίδες μου!... Ἄν εἶνε Θεός, θάλασσα, μωρέ, ἂν εἶνε θὰν τὸ δείξῃ, ἀργά - γλήγορα!...

Εἶδαμε κ' ἐπάθαμε ὥστε νὰ τὸν ἡσυχάσουμε. Τόσο κακὸ τοῦ ἔκαμε ποῦ εἶδεν ἐμπρὸς του τὸν Ἀντρίωτη, ποῦ ἐφοβήθηκαμε νὰ μὴ τὸν εὔρῃ ἄλλο πρᾶμμα. Ὡς τόσο ἐπῆρε νὰ νυχτώνῃ καὶ κακὰ σημάδια ἄρχισεν νὰ δείχνῃ ὁ καιρός. Ὁ ἥλιος ἐβάσιλεψε μακραμένος πίσ' ἀπὸ τὴ Σίφνο. Τὰ θεμέλια τοῦ οὐρανοῦ ἐσκούραναν καὶ οἱ χαμηλὲς στερνὲς γύρω ἄσπρισαν σὰν κιμωλία. Τῆς Τῆνος τὸ βουνὸ ἔβαλε τὴν σκούφια του καὶ ὁ Τσιγκινᾶς ἐσκοτεινίασε. Κίνηση ἀσυνήθιστη ἄρχισεν στὶς Δῆλες σὰν σὲ μερμηγκοφωλιά κατὰ τὰ πρωτοβόγια. Στὸ πόδι μαρινάροι! ἄλλοι στὰ σχοινιά, ἄλλοι στὶς ἄγκυρες, ἄλλοι στὶς βάρκες, ἄλλοι στὰ κατάρτια! Χέρια, πόδια, νύχια, δόντια σὲ κίνηση! Ἐνα καράβι ἐδῶ ἐμάζεψε τὴν ἄγκυρα, ἄλλο παρέκει ἐρρίχνε καὶ τὴ σπεράντσα· ἄλλο ἐρρίχνε κάτω τίς σταύρωσες· ἐδῶ

ἔπερναν πρυμόσχοινα, ἐκεῖ τὰ βαπόρια ἐκάπνιζαν. Ἐπλάκωνε, θαρρεῖς, ἐπίβουλος ἐχθρὸς καὶ καθέννας ἀφοῦ δὲν ἠμποροῦσε νὰ τὸν ἀποφύγῃ ἐτοιμαζότου νὰ τὸν ἀντικρούσῃ παληκαρίσια, μὲ ὅλα του τὰ σύνεργα.

Καὶ ἀλήθεια σὲ λίγο ἐπλάκωσεν ὁ ἐχθρὸς. Μαῦρος, θεοσκοτεινός, ἐπέταξεν ἀπὸ τὸν Τσιγκινᾶ ὁ χιονιᾶς σὰν φοβερό ὄρνιο μὲ ἄγριες φωνὲς καὶ φτεροκοπήματα κ' ἔκαμε τὸ λιμάνι μαλλιά κουβάρια. Ἐκεῖ ν' ἀκούσης τὴ σαλαλοῇ καὶ τὸ θρήνο. Σιδερα ἐβροντοῦσαν, ζύλα τρίχανε, φωνὲς ἀντηχοῦσαν καὶ ἀλυχτήματα. Ἀκουεσ ἐδῶ· τοῖχος, ἔλεγε, ἐπεφτε κ' ἐγκρεμιζόταν. Ἀκουεσ ἐκεῖ· λευκὲς ἔγερναν ξερριζωμένες. Ἐδῶ ἐτριζοβολοῦσαν ὀζυὲς θεόρατες, ἐκεῖ ἐβροντοῦσαν χιλιόχρονες βελανιδιές, δεξιὰ ἐχοῦγιαζαν πεῦκα φουντωτά, ἀριστερὰ ἐστέναζαν λυγρὰ κυπαρίσσια! Ἐνα Μυκωνιάτικο καράβι φορτωμένο ζυλεῖα καὶ ἀραγμένο κατὰμπρόστα, τὸ ἔκαμεν ὁ ἄνεμος πολεμικὴ μηχανὴ ποῦ ἐπετοῦσε περιγύρα τὰ σανίδια σὰν πούπουλα κ' ἐσκέπασε τὴ θάλασσα ἕως πέρα στὸ νησί! Ἐνα τσερνίκι Σμυρνέικο, κάρβουνο φορτωμένο, τὸ ἄδειασε ὡς ποῦ νὰ εἰπῇς ἀμήν. Μία Καλυμνιώτικη μηχανὴ τὴν ἐγδύσε τέλεια, σὰν νὰ τὴν ἐπάτησαν κουρσάροι!... Τὰ βαπόρια ἐπῆραν τίς ἄγκυρές τους καὶ ἀγριοσυρίζοντας ἐρρίχθησαν στραβά ἀπάνου στὰ πλεούμενα νὰ γλυτώσουν, σὰν πληγωμένο λεοντάρι, ποῦ μὲ βρουχισμούς ρίχνεται νὰ σπᾶσῃ τὴ γραμμὴ τῶν κυνηγῶν του καὶ κατασυντρίβει ὅ,τι βρεθῇ στὸ δρόμο του. Ἐμεῖς τυχεροὶ καὶ ἡμαστέ στὴν ἄκρη καὶ εὐκολὰ ἀμολόντας τὴν ἄγκυρα ἐβγήκαμε πέρα, κάτω ἀπὸ τίς μικρὲς Δῆλες.

Ὅλη τὴ νύχτα ἐβάσταζε ὁ θρήνος. Ὅταν ἄρχισε ὁ Θεὸς τὴν ἡμέρα τότε εἶδαμε τὸ κακὸ ποῦ γίνηκε. Ἄλλα καράβια ἦσαν μισοσπασμένα, ἄλλα γδυμνά ἀπὸ ξάρτια· ἕνα ἐδῶ εἶχε τὴ μισὴ πρύμη φαγωμένη· ἄλλο ἐκεῖ ἦταν δίχως μπαστοῦνι καὶ φλόκους. Τὸ Βασιλικὸ ἔγερνε κ' ἐκρατοῦσε καρφωμένο στὴν ἄγκυρά του ἕνα Σαμιώτικο τρεχαντήρι. Δὲν ἤξερω πῶς ἐπῆγα στὴν πρύμη καὶ βλέπω τὸν καπετὰν Μπισμάνη γονατιστὸ πίσω στὸ τιμόνι νὰ κλαίῃ καὶ νὰ μύρεται σὰν χήρα γυναῖκα.

— Τ' ἔχεις, καπετάνιε, τ' ἐπαθες; ρωτάω.

— Ἀχ, μωρὲ παιδί! λέγει στενάζοντας· μ' ὀργίστηκε ὁ Θεός!... Ὁ κακομοῖρης ὁ Ἀντρίωτης ἐράθηκε, φτωχὸς ἄνθρωπος!...

Γυρίζω κατὰ τὰ Κοκκινάδια. Τὸ Ἀντρίωτικο μπάρο νεκρὰ μαδέρια βρίσκονταν ἀπάνου στὶς πέτρες καὶ κοντὰ οἱ ναῦτές του, μουσκεμένοι ὡς τὸ κόκκαλο, ἐτουρτούριζαν γύρω στὴ φωτιά. Μωρέ, ἀκούς ἀδέρφια, μονοδρόμαδα ἔκαμε ἔλαβε! Τὸ τίναξε ἀπάνου του, σὰν ἀστραπόβολο! Ἀλήθεια ἐλυπήθηκα κ' ἐγὼ τὸν Ἀντρίωτη, μὰ τί; Ἡ θάλασσα ἔκαμε δικαιοσύνη!...

Ὁ Μπαρμπακαληώρας ἐσιώπησε· ἀλλὰ τὸ τσοῦρμα ἔμεινεν ἐκεῖ ἄφωνο ἄλαλο γιὰ πολλὴ ὥρα ἀκόμη. Δὲν ἐσυλλογιζότου πλεόν τὸν κίνδυνο τοῦ Σπετσώτικου μπάρκου, οὔτε τὸ φορικτὸ δρᾶμα τῆς Μαύρης θάλασσης καὶ τὴ λύσσα τῶν στοιχείων, οὔτε τίς παληκαριὲς κ' αἰσθηματολογίες τοῦ γέρου ναυτικοῦ. Ποῖος ὀλίγο ποῖος πολὺ ὅλοι τὰ ἔχουν

περάσει αὐτά, ὅλοι τὰ ἔχουν αἰσθανθῇ. Ἡ ζωὴ τῶν ναυτικῶν εἶνε ἴδια καὶ ἀπαράλλαχτη. Κίνδυνοι στὴ θάλασσα, παληκαριές καὶ ἀγάπες στὴ στερεὰ. Ὅ,τι τοὺς ἔκαμε ἐντύπωση καὶ τοὺς ἐξέπληττε ἦταν τὸ πάθημα τοῦ Ἀντριώτικου μπάρκου. Καθένας εἶχεν ἐμπρὸς τοῦ ὀλοφάνερο τὸ ἐκδικητικὸ κύμα, ποῦ καταπιασμένο ψηλὰ στὰ ὀμιχλωμένα καὶ ἄξενα μέρη τῆς Μαύρης θάλασσας, κατέβαιναν ὅλο φουσκόνοντας καὶ ὅλο βογγῶντας ἕως τὰ ἡμέρα ἀκρογιάλια τῆς Ἑλλάδας γιὰ νὰ τιμωρήσῃ τὴν προδοσίαν. Καθένας ἐφανταζόταν τὴ θεϊκὴ κατάρρα, μαῦρο πουλὶ ν' ἀκολουθῇ ἀπὸ ψηλὰ τὸ μπάρκο ἄγρυπνο καὶ τέλος νὰ τοῦ ῥίχνεται, νὰ τὸ μαδᾷ καὶ νὰ τὸ πετσοκόβῃ μὲ φρικτὴ ἀσπλαχνία. Κ' ἔλεγε καθένας τὴ θάλασσα αὐτὴ τὴν πικροκυματοῦσα, ποῦ τόσοι καὶ τόσοι θάφτει καθημερινῶς στὰ κύματά της, ἄγρυπνὰ νὰ ἐπιβλέπῃ τοὺς νόμους τῶν ναυτικῶν. Τρόμος καὶ φοίικη τοὺς εἶχε κυριέψει, λὲς καὶ τὴν αἰσθάνοντο ἀποπάνου τοὺς ἔτοιμῃ νὰ ξεσπᾷ καὶ ἐναντίον τοὺς, ἂν ποτὲ καὶ αὐτοὶ ἐφέροντο ὅπως ὁ Ἀντριώτης. Καὶ ὅταν σὲ λίγο ἀκούστηκε ἡ καμπάνα τῆς βάρδιας, ἐσηκώθηκε καθένας καὶ ἐπῆγε νὰ πιάσῃ τὴ δουλειὰ του, δίχως χωράτὰ καὶ πειράγματα ὅπως ἄλλοτε. Μόνον Κώστας ὁ Συριανὸς ὁ θερμαστής, πάντα ὁ ἴδιος, ἠθέλησε πάλι νὰ πειράξῃ τὸν γέροντα:

— Ἐλα πὲς μας, Μπαρμπκακαληώρα, πόσες φορές ἐναυάγησες;

Ἀλλὰ ὁ ὑποναύκληρος τὸρα μὲ τὴν παληὰ του συνήθεια, ἐσηκώθηκε Ποσειδώνιος καὶ ἀλύγιστος, τὰ μάτια του ἐπιθεοβόλουν ἀπὸ θυμοὺς καὶ φοβερίσματα καὶ μὲ τὴν ἀρβανίτικη προφορά του ἐγύρισε καὶ εἶπε:

— Μωρέ, ἄντε πόρ!... Ἐσεῖς νὰ πᾶτε νὰ βυζᾶχτε γάλα καὶ ὕστερα νάρητε νὰ μιλήσετε μετὰ. Ἀμή!... τὸν καιρὸ ποῦ ἐγὼ ἀρμένιζα στὰ πέλαγα ἐσεῖς δὲν ἦστε μουνδὲ σπόρος στ' ἄχαμνὰ τοῦ πατέρας σας!...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

ΔΥΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Ἐνα πρωὶ δέχτηκα τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ φίλου μου Ἰησοῦ Σαμουηλίδου, ποῦ εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς πειὸ γραμματισμένους Ὀθραίους στὴν Ἑλλάδα, γιατί εἶνε σπουδαχτὴς τῆς νομικῆς καὶ ἔχει διαβάσει πάρα πολλὰ.

Μὲ συμπάθειο ποῦ ὁ πρόλογός μου ἄρχισε μὲ τὴ σύσταση ἑνὸς Ὀθραίου. Μὰ ξέρετε τί Ὀθραῖος εἶνε αὐτός; Εἶνε ἕνας Ὀθραῖος ποῦ αἰσθάνεται μέσα του τόσο πολὺ τὰ μεγάλα ἔργα τῶν προγόνων μας, τῶν προγόνων του καὶ τῶν ξένων, ποῦ νομίζει κανεὶς πῶς δὲν ἔχει καμμιά συγγένεια μὲ τὸ σημερινὸ φιλοχρήματο λαὸ τοῦ Ἰσραήλ, ποῦ δὲν ἐννοεῖ νὰ σοῦ πῇ καλημέρα, ἂν δὲν εἶνε βέβαιος καὶ παραβέβαιος, πῶς θὰ κερδίσῃ μιὰ πεντάρρα ἀπὸ σένα. Ὁ Σαμουηλίδης κοντὰ στὰ ἄλλα του χαρίσματα εἶνε καὶ... ποιητής (!) καὶ ἄμα

βρίσκει κανένα καλὸ πρᾶμμα σὲ ξένη γλῶσσα, ἐννοεῖ νὰ τὸ μεταφράξῃ ἢ πεζὰ ἢ ἑμμετρα καὶ καμμιά φορὰ καὶ νὰ κλέφτῃ τὶς καλλήτερες ιδέες καὶ νὰ τὶς παρουσιάξῃ γιὰ δικές του.

Ὅταν μπῆκε λοιπὸν στὸ κατοικειό μου, κατὰ λαβὰ ἀπὸ τὸ πρόσωπό του, πῶς κᾄτι σπουδαῖο εἶχε μέσα του.

— Πὲς μᾶς τὰ λοιπὸν, τοῦ εἶπα, τί μᾶς ἔφερες πάλι σήμερα;

— Σοῦ ἤφερα ἕνα πρᾶμμα, μοῦ εἶπε, ποῦ θὰ σοῦ κάνῃ ἐντύπωση. Ἐνα ἄγνωστο ποίημα σὲ κάθε εἶδος ποίησης ποῦ ἔχεις διαβάσει ὡς τὰ σήμερα.

Ἐτέντωσα τὸ χεῖρ μου καὶ ἐπῆρα τὸ χαρτί ποῦ εἶχε μέσα τὸ ποίημα. Διαβάζω.

« Η ΚΛΙΜΑΞ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΔΙΚΗΣ

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ).

Τί ὠραῖο κατσίκακι! ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθεν ὕστερα ὁ λύκος καὶ ἔφαγε τὸ κατσίκακι,
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθεν ὕστερα ὁ σκύλος καὶ ἐδάγκασε τὸ λύκο
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι:
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθεν ὕστερα τὸ ξύλο καὶ ἐχτύπησε τὸ σκύλο,
Ποῦ ἐδάγκασε τὸ λύκο,
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι:
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθεν ὕστερα ἡ φλόγα καὶ ἔκαψε τὸ μαῦρο ξύλο,
Ποῦ ἐχτύπησε τὸ σκύλο,
Ποῦ ἐδάγκασε τὸ λύκο,
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι:
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθε τὸ ποτάμι καὶ κατάσβυσε τὴ φλόγα,
Πῶκαψε τὸ μαῦρο ξύλο,
Ποῦ ἐχτύπησε τὸ σκύλο,
Ποῦ ἐδάγκασε τὸ λύκο,
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι:
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθεν ὕστερα τὸ βῶδι καὶ κατάπιε τὸ ποτάμι,
Ποῦ κατάσβυσε τὴ φλόγα,
Πῶκαψε τὸ μαῦρο ξύλο,
Ποῦ ἐχτύπησε τὸ σκύλο,
Ποῦ ἐδάγκασε τὸ λύκο,
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι:
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθε ὁ μακελάρης καὶ ἔσφαξε τὸ καψοβῶδι,
Ποῦ κατάπιε τὸ ποτάμι,
Ποῦ κατάσβυσε τὴ φλόγα,
Πῶκαψε τὸ μαῦρο ξύλο,
Ποῦ ἐχτύπησε τὸ σκύλο,
Ποῦ ἐδάγκασε τὸ λύκο,
Πῶφαγε τὸ κατσίκακι:
Τὸ ὠραῖο κατσίκακι, ποῦ ἀγόρασ' ὁ πατέρας
Δύο ἄσπρα μοναχά.

Ἦρθεν ὕστερα ὁ Χάρος καὶ ἀρπάξε τὸ μακελάρη
Πῶσφαξε τὸ καψοβῶδι,
Ποῦ κατάπιε τὸ ποτάμι,